

Juridische barrières voor GFT-verwerking met compostwormen doet StadsWormerij voorlopig de deuren sluiten

In 2019 startte de StadsWormerij met de micro-industriële verwerking van organische stadsstromen door compostwormen. De geproduceerde vermicompost is een levende bodemverbeteraar met potentie als kunstmestvervanger. Juridische barrières in de Nederlandse wetgeving belemmeren dit innovatieve initiatief bij haar opschaling. Ondanks verwoede pogingen de barrières samen met de Rijksoverheid op te lossen, is een oplossing nog altijd niet in zicht.

Even een stap terug. De StadsWormerij is een impact-onderneming uit Amersfoort. Dit initiatief verwerkt organische stadsstromen van onder andere horeca en bio-supermarkten tot vermicompost. Daarmee wordt een volumereductie van 75% behaald. De geproduceerde wormencompost is een levende bodemverbeteraar voor moestuinders, stadslanbouwers en kamerplanthouders.

Juridische knelpunten

Vanaf de start was duidelijk dat het innovatieve proces van de StadsWormerij niet aansluit bij Nederlandse wetgeving. Het belangrijkste bezwaar: wormen worden beschouwd als productiedieren voor landbouwdoeleinden. Dat geldt voor alle gehouden dieren voor het maken van producten, of die zelf een product zijn.¹ De status van productiedier komt voort uit de (grootschalige) kweek van wormen voor de sportvisserij. Dit geeft twee juridische problemen. Ten eerste valt vermicompost onder de Meststoffenwet. Vanwege het Nederlandse mestoverschot, zijn er strenge regels voor het afvoeren ervan. Uit verschillende projecten bleek dat vermicompost onder de vernieuwde EU-wetgeving een organische bodemverbeteraar is. Daarmee wordt vermicompost een waardevolle grondstof.

Het tweede probleem is dat de StadsWormerij GFT en organisch bedrijfsafval met hulp van wormen verwerkt. Deze stromen bevatten vanuit juridisch oogpunt altijd 'dierlijk bijproduct'. Het voeren van dierlijk bijproduct aan productiedieren is niet toegestaan. Ook mag deze organische stroom niet vervoerd worden naar locaties met productiedieren.²

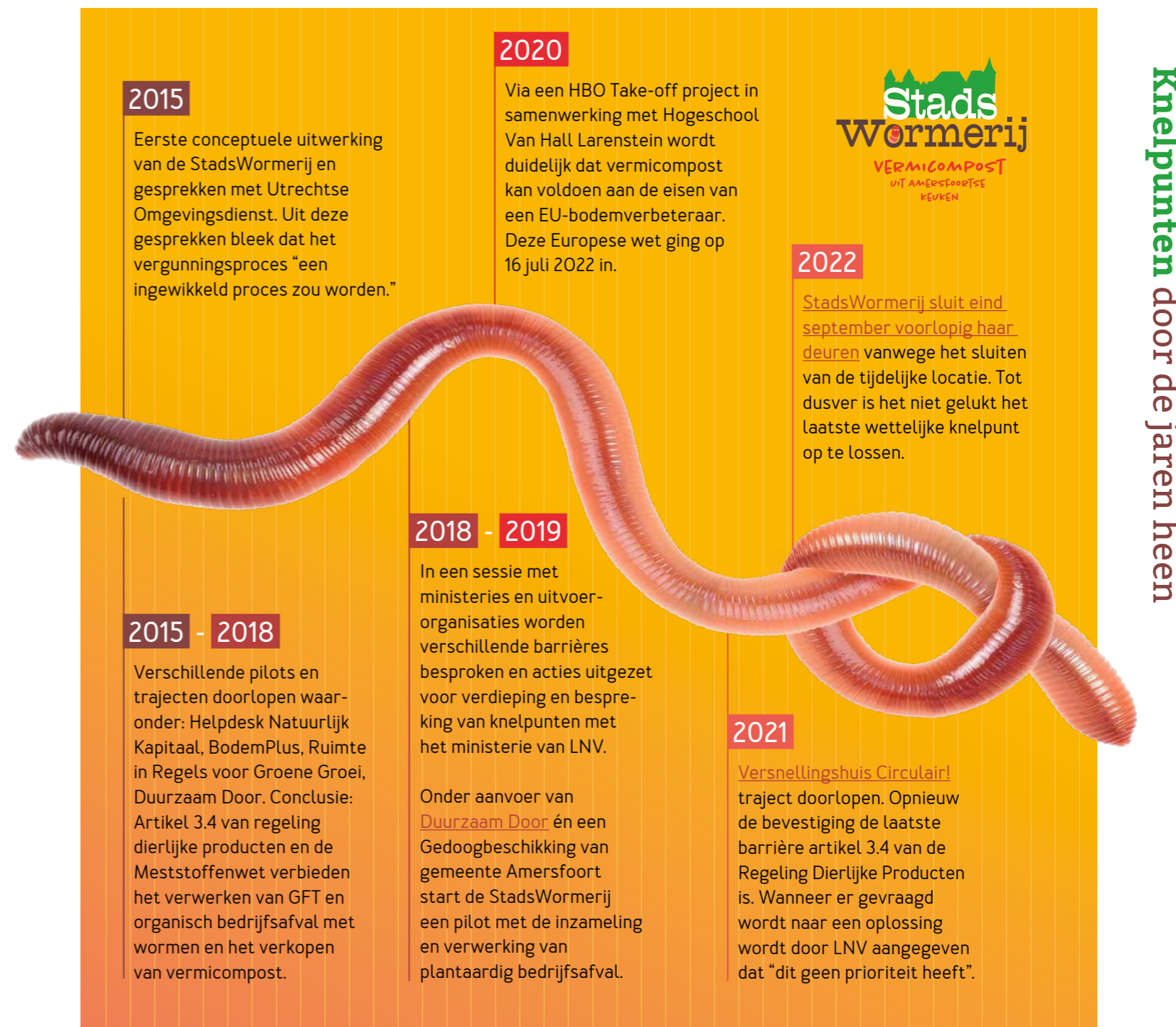
Oplossen van de knelpunten

Knelpunten zijn er om op te lossen. Daarom wende de StadsWormerij zich in 2017 tot 'Ruimte in Regels voor Groene Groei'. Dit loket van de Rijksoverheid bestond tot 2019 en werkte aan innovatieve circulaire casussen. Vervolgens zijn in talloze gesprekken en sessies met ambtenaren voorliggende problemen besproken en oplossingsrichtingen voorgesteld. Kleinere problemen loste de StadsWormerij zelf op, mede door aanpassingen in het proces. Al die tijd bleven de 'grote' problemen echter bestaan. In mei 2022 werd een mijlpaal bereikt: in samenwerking met Versnellingshuis Circulair! en met medewerking van verschillende ministeries werd in kaart gebracht op welk vlak de StadsWormerij niet aan de wet voldoet. Artikel 3.4 uit de Regeling Dierlijke Producten blijkt het laatste struikelpunt.² Helaas wordt door het ministerie van LNV vervolgens geen medewerking verleend dit probleem daadwerkelijk op te lossen. De impasse op het gebied van wetgeving én een moeizame zoektocht naar een nieuwe locatie maken het lastig om financiering te vinden. Dit heeft ertoe geleid dat de StadsWormerij eind september 2022 haar deuren voorlopig heeft gesloten.

Dit artikel is een vereenvoudigde weergave van de werkelijkheid. Wil je écht weten hoe het zit?

[Lees dan dit rapport.](#)

- 1 Bijlage II [Besluit houders van dieren](#)
- 2 Regeling dierlijke producten [Artikel 3.4](#)

Knelpunten door de jaren heen

Wat is de StadsWormerij?

